

**Wyrok z dnia 21 sierpnia 1996 r.
I PRN 62/96**

Pracownik nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dacie wejścia w życie przepisów przewidujących korzystniejsze dla niego warunki jej nabycia, jeżeli ma w tym dniu wymagany staż pracy ustalony według nowych przepisów.

Przewodniczący SSN: Teresa Flemming-Kulesza (sprawozdawca), Sędziowie
SN: Józef Iwulski, Maria Tyszczel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 1996 r. sprawy z powództwa Krzysztofa S. przeciwko Zakładom Chemicznym "P." w P. o wypłatę nagrody jubileuszowej, na skutek rewizji nadzwyczajnej Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie z dnia 1 grudnia 1995 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok oraz poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Szczecinie z dnia 11 sierpnia 1995 r. [...] i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu-Sądowi Pracy w Szczecinie.

U z a s a d n i e n i e

Krzysztof S. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od Zakładów Chemicznych "P." w P. kwoty 624,80 zł tytułem nagrody jubileuszowej za 15 lat pracy. Zakład pracy nie uznał powództwa podnosząc, że od 30 września 1994 r. obowiązuje w nim porozumienie płacowe, w myśl którego do okresów pracy uprawniających do wypłaty nagrody jubileuszowej zalicza się również okresy pracy w nie uspołecznionych zakładach pracy. Zgodnie z obowiązującymi poprzednio przepisami płacowymi nie było to możliwe. Prawo do nagrody według nowych zasad nabywali pracownicy, którym okres uprawniający do nagrody mijał po 30 września 1994 r. Pozwany odmówił powodowi wypłaty nagrody, ponieważ prawo do niej (wobec zaliczenia okresu pracy w zakładzie nie uspołecznionym) powód nabył przed tym dniem.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Szczecinie wyrokiem z dnia 11 sierpnia 1995 r. oddalił powództwo. Sąd ten ustalił, że powód jest pracownikiem pozwanych Zakładów od 4 listopada 1985 r. Powód udokumentował świadectwami pracy poprzednie zatrudnienie w Zakładach Metalowych "F." w S. (5 lat, 11 miesięcy i 18 dni) oraz w Rzemieślniczym Zakładzie Stolarskim J.W.M. w S. (5 miesięcy i 13 dni) i w Wytwórni Artykułów Gospodarstwa Domowego i Galanterii Metalowej w P. (6 miesięcy i 21 dni). Dnia 10 listopada 1994 r. powód zwrócił się o wypłatę nagrody jubileuszowej za 15 lat pracy. Okres ten - przy uwzględnieniu tylko zatrudnienia w uspołecznionych zakładach pracy upłynął 3 listopada 1994 r., a przy uwzględnieniu również pracy w nie uspołecznionych zakładach - 30 października 1993 r. W pozwanych Zakładach w okresie pracy powoda obowiązywały kolejno dwa porozumienia płacowe: z 1 sierpnia 1984 r. i z 30 września 1994 r. Zgodnie z pierwszym z nich, do ustalania okresów zatrudnienia uprawniających do nagrody jubileuszowej stosowało się przepisy pow-

szechnie obowiązujące. Zgodnie z przepisami drugiego porozumienia, do okresów zatrudnienia uprawniających do nabycia nagrody jubileuszowej zalicza się okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę potwierdzone świadectwem pracy, przy czym prawo do nagrody według powyższych zasad nabywają pracownicy, którym okres uprawniający do nagrody mija po 30 września 1994 r. Sąd Rejonowy uznał, że wobec powyższego powód nie ma prawa do nagrody za 15 lat pracy, ponieważ okres uprawniający do nagrody upłynął 12 grudnia 1993 r.

Rewizja powoda od omówionego wyroku została oddalona przez Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie wyrokiem z dnia 1 grudnia 1995 r. [...] Zdaniem Sądu Wojewódzkiego nie może mieć w sprawie zastosowanie przepis już nie obowiązującego porozumienia, natomiast oczywista jest treść art. 21 nowego porozumienia, w którym ustalono okresy zatrudnienia uprawniające do nabycia prawa do nagrody oraz przewidziano nabycie prawa do nagrody według tych zasad przez pracowników, którym okres uprawniający do nagrody mija po 30 września 1994 r. Powód nie nabył zatem prawa do nagrody za 15 lat pracy, nabędzie ewentualnie w przyszłości prawo do nagrody za 20 lat pracy.

Od omówionego wyroku (poprzedzonego wyrokiem Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Szczecinie) rewizję nadzwyczajną wniósł Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność". Zarzucił naruszenie prawa materialnego i interesu Rzeczypospolitej Polskiej i wniósł o zmianę zaskarżonych wyroków i zasądzenie na rzecz Krzysztofa S. kwoty 624,80 zł, względnie o ich uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd niższej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona.

Istotnie, efekt wykładni przepisów płacowych obowiązujących w pozwanym zakładzie pracy dokonanej przez Sądy orzekające w niniejszej sprawie nie jest możliwy do zaakceptowania. Zarówno pod rządami poprzednio obowiązującego porozumienia płacowego z dnia 1 sierpnia 1984 r., jak i zgodnie z treścią porozumienia z 30 września 1994 r. (które przekształciło się w zakładowy układ zbiorowy pracy - art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw - Dz. U. Nr 113, poz. 547 ze zm.), pracownikom pozwanego zakładu pracy przysługiwała nagroda jubileuszowa za 15 lat pracy. Fakt przepracowania przez powoda tego okresu czasu nie jest sporny. Różnica między unormowaniami wymienionych przepisów płacowych sprowadza się do zasad obliczania okresu pracy uprawniającego do nabycia nagrody. Wykładnia przepisów nowego porozumienia, (które wprowadziło bardziej korzystny dla pracowników sposób obliczania stażu pracy dla nabycia prawa do nagrody jubileuszowej), zgodnie z którą pracownik nie nabywa w ogóle prawa do nagrody za 15 lat pracy, nie może być uznana za prawidłową.

Zdaniem Sądu Najwyższego ocenę uprawnień powoda należy rozpocząć od stwierdzenia, że w okresie obowiązywania porozumienia z 1 sierpnia 1984 roku nie nabył on jeszcze prawa do nagrody za 15 lat pracy. Bezsporne jest, że w myśl przepisów tego porozumienia prawo do nagrody powód nabyłby dopiero po jego uchyleniu, zatem porozumienie owo nie może mieć już w sprawie zastosowania.

W nowym porozumieniu zamieszczono interpretowany przez Sądy orzekające

art. 21 ust. 4, w myśl którego prawo do nagrody jubileuszowej według zamieszczonych w tym akcie prawnym zasad nabywają pracownicy, którym okres uprawniający do nagrody mija po 30 września 1994 r. Nieprawidłowa jest taka wykładnia wskazanego przepisu, zgodnie z którą jego treść upoważniałaby do pozbawienia pracownika nagrody dlatego, że okres pracy obliczany w myśl nowych, tym aktem wprowadzonych zasad, upłynąłby wcześniej. Okres obliczany według nowych zasad nie może upłynąć zanim zostały one wprowadzone. Przepis ten można rozumieć tylko w ten sposób, że wykluczono wsteczne działanie przepisów nowego porozumienia oraz, że w dniu jego wejścia w życie, czyli 1 października 1994 r., a więc "po 30 września 1994 r.", "mijają" okresy uprawniające do nabycia nagrody, choćby w razie ich wyliczania w myśl nowych zasad przypadły na datę wcześniejszą.

Stwierdzić dalej trzeba, że omawiane porozumienie nie zawiera przepisów międzyczasowych. W myśl zatem odesłania z art. 24 porozumienia, należy sięgnąć do przepisów Kodeksu pracy, przez co należy rozumieć również przepisy wykonawcze do Kodeksu pracy. W omawianej kwestii rozwiązanie problemu zawierają przepisy Zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania (M.P. Nr 44, poz. 358) wydane na podstawie art. 79 KP. Przepis § 10 tego zarządzenia reguluje sytuację pracowników, którzy nabywają prawo do nagrody (nagród) w związku z wejściem w życie przepisów wprowadzających nagrody. Regulacja ta ma też zastosowanie do sytuacji, gdy wchodzi w życie przepisy wprowadzające nowe, korzystniejsze warunki nabycia nagrody. W myśl zasad zawartych w tym zarządzeniu należy ocenić uprawnienia pracowników znajdujących się w takiej sytuacji, jak powód. Z § 10 wynika wprost, że datą nabycia prawa do nagrody jest data wejścia w życie regulacji prawnej. [...]

Z omówionych względów należało uznać, że w zaskarżonym wyroku doszło do rażącego naruszenia prawa. Podlegał on zatem uchyleniu, jak również poprzedzający go wyrok Sądu Pracy, z uwagi na konieczność poczynienia ustaleń co do wysokości należnej powodowi nagrody.

Sąd Najwyższy orzekł zatem jak w sentencji na podstawie art. 422 § 2 KPC, w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189) w związku z art. 11 ust. 5 tejże ustawy.

=====